

Polonijne Okienko na Świat (03/10/2025)

Świat

- Izrael zatrzymał płynącą do Strefy Gazy międzynarodową flotyllę Sumud, w której znajdowali się dwaj obywatele Polski - w tym poseł KO @f_sterczewski. Aktywiści przekazali, że użyto przeciwko nim armatek wodnych.
- Prezydent Kolumbii Gustavo Petro ogłosił w środę, że w związku z "kolejną międzynarodową zbrodnią" Benjamina Netanjahu wydali z kraju całą izraelską delegację dyplomatyczną.
- Szef Pentagonu, Pete Hegseth, z mocną przemową do generałów USA na zwołanym przez siebie zjeździe. Zapowiedział "dzień wyzwolenia dla wojowników". Dodał, że jeśli którychś nie przekonują jego słowa, powinni zrezygnować.
- Na Festiwalu Filmowym w Zurychu zaprezentowano Tilly Norwood, pierwszą na świecie aktorkę w pełni AI, której „zakontraktowaniem” zainteresowało się wiele agencji aktorskich.
- Specjalny wysłannik USA ds. Ukrainy Keith Kellog: kraje NATO powinny być odważniejsze w reagowaniu na rosyjskie prowokacje, a NATO nigdy nie było tak potężne, jak teraz. Jako przykład dobrej reakcji podał zestrzelenie w 2015 r. przez Turcję rosyjskiego samolotu, gdy ten wtargnął w ich przestrzeń.
- Papież Leon XIV wyraził swoje poparcie dla przedstawionego przez prezydenta USA Donalda Trumpa planu pokojowego dla Strefy Gazy. W rozmowie z dziennikarzami ocenił, że propozycja zawiera „bardzo interesujące elementy” i wyraził nadzieję, że zostanie ona zaakceptowana przez palestyński Hamas. Słowa te padły we wtorek wieczorem, gdy Ojciec Święty opuszczał swoją letnią rezydencję w Castel Gandolfo.
- Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski oświadczył, że z powodu rosyjskich ostrzałów Zaporoska Elektrownia Jądrowa siódmy dzień pozostaje odłączona od zasilania i pracuje na generatorach dieslowych, z których jeden uległ awarii. - To zagrożenie absolutnie dla wszystkich. Żaden terrorysta na świecie nie pozwoliłby sobie robić z elektrownią jądrową to, co teraz robi Rosja. I ważne jest, aby świat nie milczał - wskazał.
- Od 1 października prace większości amerykańskich instytucji federalnych zostają wstrzymane, a ponad 700 tys. urzędników udaje się na przymusowe urlopy - to skutek braku porozumienia w Kongresie, który nie przyjął nowego budżetu. Swoją pracę będą kontynuowały organy ścigania.

- Potężne trzęsienie ziemi na Filipinach. Dziesiątki ofiar śmiertelnych. W wyniku trzęsienia ziemi o magnitudzie 6,9, które we wtorek nawiedziło okolice miasta Bogu w prowincji Cebu, zginęło co najmniej 60 osób. Informację przekazały miejscowe władze.
- Celem środowowego szczytu Unii Europejskiej w Kopenhadze jest pokazanie, że Europa jest gotowa stanąć w obronie wspólnego bezpieczeństwa – oświadczyła premier Danii Mette Frederiksen. W rozmowie z dziennikiem „Berlingske” porównała obecną sytuację do okresu poprzedzającego wybuch II wojny światowej.
- Wołodimir Z., Ukrainiec podejrzewany przez Niemcy o wysadzenie Nord Stream, został zatrzymany pod Warszawą. Niewydanie Wołodymira Z. Niemcom byłoby dobrym gestem okazującym solidarność z Ukrainą. Problem jednak w tym, że rząd Tuska do tej pory nie wykonał żadnego znaczącego ruchu w stronę Kijowa ani nie podjął żadnej strategicznej decyzji, która byłaby sprzeczna z dążeniami Niemiec. Nie sądzę, że w tej sprawie będzie inaczej, dlatego ekstradycja jest niemal pewna – mówi w rozmowie z portalem Niezależna.pl prof. Przemysław Żurawski vel Grajewski, ekspert ds. międzynarodowych, komentując sprawę zatrzymania w Pruszkowie Ukraińca podejrzewanego o udział w wysadzeniu gazociągu Nord Stream.
- Jednoizbowy parlament Portugalii, Zgromadzenie Republiki, przyjęło nowe przepisy w sprawie przyjmowania imigrantów w kraju. W opinii komentatorów są one bardziej restrykcyjne od dotychczasowych regulacji prawnych. Na podstawie nowej ustawy państwo będzie pobierało i gromadziło dane biometryczne imigrantów, a także podejmie działania służące zwalczaniu nielegalnej migracji. Wśród nich jest m.in. skrócenie z 20 do 10 dni minimalnego okresu nakazu opuszczenia Portugalii przez nielegalnego imigranta.
- W środę, w ramach 24-godzinnego strajku zorganizowanego przez związki zawodowe, w Grecji wstrzymano ruch promów i pociągów – poinformowała agencja Associated Press. W Atenach demonstranci zbrali się w centrum miasta, a do protestu dołączyli również taksówkarze, którzy tego dnia nie świadczyli usług.
- Na siedem lat więzienia został skazany zaocznie rosyjski pisarz Dmitrij Bykow za wywiad na temat ostrzału obwodu charkowskiego w Ukrainie i odmowę oznaczania swoich publikacji dopiskiem „agent zagraniczny”. Informację przekazał niezależny rosyjski portal Mediazona.
- Dwóch pilotów zginęło w środę w katastrofie samolotu szkoleniowego włoskiego lotnictwa wojskowego w rejonie miasta Sabaudia w stołecznym regionie Lacjum. Maszyna T-260 B runęła na ziemię w rejonie parku narodowego Circeo podczas lotu treningowego i stanęła w płomieniach. We wraku znaleziono ciała pilota wojskowego z eskadry w Latinie oraz 19-latka, który przechodził szkolenie.
- Ukraina zniszczyła w obw. ługańskim rosyjski skład 19 tys. dronów, a także 2 centra logistyczne; użyto nowy ukraiński pocisk manewrujący FP-5 Flamingo o zasięgu do 3 tys. km.
- Trump ogłosił plan stworzenia międzynarodowej „Rady Pokoju”, która ma czasowo zarządzać Strefą Gazy – ma być jej liderem, a członkiem byłby m.in. były premier Wlk. Brytanii Tony Blair.
- Twórca Telegrama, Pavel Durov, ujawnił, że podczas jego procesu we Francji władze oferowały mu korupcję: łagodniejszy proces za cenzurowanie konserwatywnych treści w aplikacji.

Polska

- Rząd w listopadzie wyśle na orbitę pierwsze trzy, polskie, wojskowe satelity.
- Prokuratura odmówiła śledztwa ws. banderowskiej flagi na koncercie Maxa Korzha na Stadionie Narodowym.

- Rząd przyjął zapis, który przyspieszy zakupy dronów i systemów antydronowych.
- Co sondaż, to coraz gorzej. Tak obecnie przedstawia się sytuacja rządu oraz jego szefa - Donalda Tuska. W myśl wyników badania pracowni IBRiS - aż 53,5 proc. Polaków ocenia negatywnie dotychczasową działalność lidera koalicji 13 grudnia. To już jest ewidentnie "czerwona kartka" dla obozu rządzącego.
- Szpitale ograniczają zabiegi, bo boją się, że NFZ nie zapłaci im za nadwykonania. A pacjenci cierpią w wielomiesięcznych kolejkach albo zadłużają się na leczenie prywatne. Liczba endoprotezoplastyk stawów spadła już o 14 proc. - informuje „Dziennik Gazeta Prawna”.
- Służby Donalda Tuska inwigilowały co najmniej kilkunastu posłów opozycji, również w okresie prezydenckiej kampanii wyborczej - poinformował w mediach społecznościowych poseł Prawa i Sprawiedliwości, Mariusz Gosek.
- Prezydent Karol Nawrocki zadeklarował w środę w Gdańsku, że jako zwierzchnik Sił Zbrojnych dołoży wszelkich starań, by rozwijać polskie technologie obronne XXI wieku. Zaznaczył, że w tym celu w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego tworzony jest Departament Technologii Przełomowych.
- Kilkuset hutników ze Śląska i Małopolski protestowało w Katowicach pod centrum kongresowym, gdzie odbywa się konferencja Energy Days oraz Precop 2025. Miłosz Motyka, minister energii, na którego oczekiwali protestujący, otwierał konferencję, mówiąc o sprawiedliwej transformacji i bezpieczeństwie energetycznym kraju. Protestującym towarzyszyły hasła: „Przepraszamy za utrudnienia - mamy” Zielony Ład do obalenia” i „Polska bez stali nie ma przyszłości” oraz „Transformacja – NIE likwidacja” oraz „Bronimy naszych miejsc pracy”.
- Sąd Najwyższy zdecyduje, kto pełni obecnie funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Zdecydował o tym szef Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN, sędzia Wiesław Koziół. Powodem takiej decyzji ma być fakt, że dzisiaj na rozprawie pojawił się legalny rzecznik, sędzia Piotr Schab, oraz nieskutecznie powołany zastępca rzecznika - sędzia Tomasz Ładny.
- Sąd Okręgowy w Warszawie zastosował wobec zatrzymanego w Polsce Ukraińca Wołodymyra Ż. - podejrzanego przez Niemcy o udział w wysadzeniu gazociągów Nord Stream - tymczasowe aresztowanie na okres 7 dni. Posiedzenie aresztowe prowadziła sędzia Anna Wielgolewska.
- Przed wyborami parlamentarnymi 2023, frakcje wchodzące w skład koalicji 13 grudnia zabiegały o głosy młodych Polaków, przekonując, że wprowadzone zostaną różnego rodzaju udogodnienia dla studentów. Akademiki za złotówkę czy stypendium 1000 złotych to czołowe z nich. Po dwóch latach rządów tej ekipy - obietnice nie zostały zrealizowane i raczej nie zostaną.
- Prezydent Karol Nawrocki skierował list do uczestników wspólnej inauguracji nowego roku akademickiego środowiska naukowego w Lublinie, organizowanej przez Związek Uczelni Lubelskich. Podkreślił w nim, że "szkoły wyższe muszą być bastionami wolności słowa i wolności badań oraz odpowiadać na wyzwania współczesności". Wskazał również na konieczność przeprowadzenia debaty na temat obowiązujących przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
- Prezydent skierował do Sejmu projekt ustawy, która wydłuży minimalny, nieprzerwany okres pobytu w Polsce wymagany do uzyskania obywatelstwa z 3 do 10 lat; obecne 3 lata są najkrótsze w UE, Niemcy, Czechy, Francja, Włochy, Węgry, Austria czy Hiszpania wymagają między 5 a 10 lat.
- W ramach rozłożonej na lata reformy edukacji w 2026 wchodzi nowa podstawa programowa z matematyki, zakłada odejście od skomplikowanych rachunków na rzecz umiejętności praktycznych i użycia narzędzi, np. kalkulatorów.

Australia

- Klaudia Zwolińska zdobyła drugi złoty medal tym razem w konkurencji kajakowych jedynek (K1) w mistrzostwach świata w kajakarstwie górskim w australijskim Penrith – dzielnicy Sydney. W czwartek

triumfowała na tych samych zawodach w kanadyjkach (C1). W ten sposób dorównała Australijce Jessica Fox, zdobywając dwa złote medale na jednych mistrzostwach świata.

- W dniach 26-28 września 2025 w Melbourne odbyła się Ogólnokrajowa Konferencja Nauczycieli Języka Polskiego.
- Z najnowszych badań wynika, że coraz więcej Australijczyków doświadcza negatywnych skutków hazardu. Raport wskazuje na silny związek między problemami z hazardem a przemocą domową, samobójstwami oraz trudnościami finansowymi.
- Benjamin Netanjahu stwierdził, że premier Australii "zdradził Izrael". Wcześniej władze Izraela cofnęły wizy części australijskich dyplomatów. To reakcja na decyzję Australii dotyczącą uznania państwowości Palestyny. Benjamin Netanjahu oświadczył również, że premier Australii Anthony Albanese zostanie zapamiętany jako "słaby polityk, który zdradził Izrael i opuścił australijskich Żydów".
- Wczesnym rankiem w niedzielę australijski samolot rozpoznawczy został wysłany w przestrzeń powietrzną nad Europą Wschodnią, w czasie, gdy Rosja rozpoczęła serię niszczycielskich ataków rakietowych i dronowych na Ukrainę – pisze lokalny portal Thenightly.com.au.
- Numer alarmowy 000 w Australii był niedostępny przez kilkanaście godzin. Skutki awarii były tragiczne: służby poinformowały o śmierci czterech osób, w tym dziecka. Co więcej, odpowiedzialna za połączenie firma nie poinformowała na czas o problemach. Poza głosami oburzenia pojawiają się teraz sugestie, co zrobić, aby zapobiec takim sytuacjom na przyszłość.
- 61-letni Glenn Gary Cameron przyznał się do wielokrotnych napaści seksualnych na kobiety w Sydney. Jak informują media, mężczyzna okazał się "Nocnym Prześladowcą", który ponad 30 lat temu dokonał serii brutalnych napaści. Australijska policja po latach dokonała przełomu w jego sprawie.
- Australia wprowadzi zakaz korzystania z mediów społecznościowych dla osób poniżej 16. roku życia. Premier Anthony Albanese zaprezentował przepisy podczas szczytu ONZ w Nowym Jorku. - W Europie przyglądamy się i będziemy się od was uczyć - tak skomentowała australijskie rozwiązania Ursula von der Leyen.

Opracował:

Bogusław P.